

Narrativa catalana

Vetes renovadores

Twistanschauung
VÍCTOR GARCIA TUR
Empúries
368 pàgs. 18 euros

Víctor Garcia Tur (Barcelona, 1981) s'ha incorporat a la nova fornada de joves narradors catalans amb un premi sota el braç, el Documenta 2008, que ha guanyat amb un llibre que, malgrat la difícil pronúncia del títol, conté una prosa àgil i enriquidora. *Twistanschauung* són tretze relats que parlen de l'amor, el bilingüisme, els funerals, els aquaris, l'autoestop, Mart, la percepció...

Olor de Colònia
SÍLVIA ALCÀNTARA
Edicions de 1984
330 pàgs. 18 euros

Un incendi trenca la monotonia en una colònia tèxtil dels anys 50. El fum ho empudega tot i la gent intenta salvar la fàbrica. La vida en aquests microcosmos que eren les colònies tèxtils, sota el dirigisme de patrons i capellans, és novel·lada per Sílvia Alcàntara (Puig-reig, 1944) en la seva *opera prima*. És ficció, però l'autora, que de petita va viure en una colònia, hi evoca records sota una mirada crítica.

Potser perquè érem nens
RICARD BIEL
Amsterdam
126 pàgs. 14 euros

Un adolescent i la seva germana petita, en la qual el primer aboca el seu instint protector, protagonitzen aquesta novel·la que li va merèixer a Ricard Biel (Badalona, 1970) el darrer premi Just M. Casero. A través de la mirada innocent, i a voltes malèvola, dels protagonistes, l'autor narra amb prosa acurada una commovedora història sobre la desintegració d'una família.

El primer assalt
LLUÏSA FORRELLAD
Angle
320 pàgs. 21,50 euros

Lluïsa Forrellad va triomfar en el seu primer *assalt* en el món literari: va guanyar el Premi Nadal, el 1953. Després vingué mig segle de silenci, que l'autora va trencar el 2006. *El primer assalt*, una història de tensions familiars a la Barcelona dels anys 60, és la seva tercera novel·la des de llavors i coincideix amb el debut literari, als 81 anys, de la seva germana bessona, Francesca, amb *La vostra sang* (Angle).

Joan Francesc Mira.

El professor d'història
JOAN F. MIRA
Proa
308 pàgs. 20 euros

Concebuda a partir del mite del Faust, aquesta novel·la tanca la trilogia sobre València que Joan F. Mira va iniciar fa dues dècades amb *Els treballs perduts* i va seguir amb *Purgatori*. Distingida amb el Premi de la Crítica, *El professor d'història* narra, amb la prosa acurada i poètica pròpia de l'autor, l'última classe d'un docent a punt de jubilar-se i que és una brillant reflexió sobre el sentit de la història.

LLUÍS MUNTADA

Borges, poc amant dels cants de sirena de les modes literàries, quan era interrogat sobre quins autors de "la literatura recent" destacaria, solia contestar: "Y bien, hay un jovencito llamado Virgilio que promete mucho". El Sant Jordi d'enguany permet esquivar l'ànsia d'actualitat tot presentant algunes obres de qualitat perenne, i mostra simetries que si bé no justifiquen la formulació de cap precipitada tesi totalitzant, sí que apunten poderoses vetes renovadores.

D'una banda, en el context d'un mercat literari que amb voracitat saturniana devora els propis fills, cal remarcar la importància del camí ascendent que han fet els darrers 12 mesos les obres de dos autors osonencs: *Una màquina d'espavilar ocells de nit* (menció especial Premi Ciutat de Barcelona 2008), de Jordi Lara, i *Desfent el nus del mocador* (Premi Salambó 2008), de Ramon Erra. Lara ha escrit uns contes on l'evocació poètica i un domini extraordinari del llenguatge es fonen amb el clima moral de la descripció de dos mons en procés d'extinció: el de la joventut i el de la sardana. Erra forja una admirable construcció de l'espai narratiu, en què el quiet confinament d'un excambri amb el rostre desfigurats transmuta en una calidocòpica acumulació d'històries vitals que havia aplegat en una feina en un bar de carretera.

Els nous escriptors revisen fins i tot les tradicions com la sardana. / CARLES RIBAS

D'altra banda, des de la Catalunya Nord, on el jacobinisme ha culminat l'eradicació de l'idioma català, esclaten dues obres caracteritzades pel seu vigor narratiu: *Aiguafang* (Crítica Serra d'Or, 2009), de Joan-Lluís Lluís, i *Una educació francesa*, de Joan-Daniel Bezsonoff. Lluís narra una Barcelona postholocàustica, apocalíptica, on els protagonistes exalcan una corprenadora estètica de la devastació moral, emblema de l'esfondrament definitiu

dels ideals il·lustrats. Bezsonoff, recopilant textos publicats a *L'Avenç*, ha escrit una fascinant educació sentimental, un llibre sobre els diversos vectors de la seva infantesa, relatats amb riquesa i força imponents. Aquests quatre autors són nascuts als seixanta, narren universos desplaçats, tensen l'arc de la llengua, presenten una veu inconfusible, conjuguen el realisme amb el contrapunt d'un dosificat dring de màgia i entenen l'escriptura com una forma de (re)

apropiació de la realitat. Vivim en el millor dels mons possibles.

Una màquina d'espavilar ocells de nit. Jordi Lara. La Magrana. 273 pàgs. 18 euros.

Desfent el nus del mocador. Ramon Erra. La Magrana. 206 pàgs. 17 euros.

Aiguafang. Joan-Lluís Lluís. La Magrana. 141 pàgs. 16 euros.

Una educació francesa. J.D. Bezsonoff. L'Avenç. 128 pàgs. 17 euros.

Un llac en flames
HILARI DE CARA
Quaderns Crema
256 pàgs. 18 euros

El poeta de Manacor s'estrena en la novel·lística amb *Un llac en flames*, una crònica de personatges que es troben amb les il·lusions, la creació artística i la vida sexual en fase terminal. Sarcàstica i incisiva, la novel·la és la primera part d'una trilogia i per això l'autor hi deixa algunes pistes obertes. Ambientada en una ciutat que podria ser la mateixa Manacor, l'obra retrata la Mallorca contemporània.

El silenci
GASPAR HERNÁNDEZ
Destino
224 pàgs. 20 euros

El periodista plasma el seu interès per la meditació, les teràpies alternatives i l'espiritualitat en aquesta novel·la —una autoficció— que va ser guardonada amb el premi Josep Pla. L'obra és protagonitzada per una jove japonesa malalta de càncer que demana l'ajut d'un periodista radiofònic —l'*alter ego* de l'autor—, ja que creu en el poder curatiu de la paraula.

Animals destructors de lleis
RICARD SALVAT
Meteora
216 pàgs. 19 euros

Al gran home de teatre que fou Ricard Salvat li entusiasma la proposta de *Meteora* de recuperar aquesta novel·la de joventut, amb què va guanyar el Premi Joanot Martorell el 1959, però que va ser prohibida per la censura i editada clandestinament. Però el dramaturg, mort el passat 24 de març, no va veure enllestida la reedició. L'obra relata les penúries dels espanyols que van emigrar a Alemanya als anys 50.

La papallona negra
ANTONI PLADEVALL
Columna
240 pàgs. 19 euros

Preocupat per les transformacions que amenacen el futur de la ruralia, l'escriptor osonenc ja va abordar aquest tema a la novel·la *Terres de lloguer* (2006), i ara rebla el clau amb *La papallona negra*. Guanyadora del premi Carlemany, la novel·la és protagonitzada per una família de pagesos propietaris que tanca la seva explotació agrària i recorre al turisme rural.

El col·leccionista de fades
JOSEP BALLESTER
Bromera
208 pàgs. 19 euros

Distingida amb el premi Ciutat d'Alzira 2008, aquesta novel·la relata la repressió i els rosecs de consciència que pateix un escriptor obsedit per les menors, famós precisament per la seva obra adreçada als infants. Josep Ballester ambienta l'obra en l'Oxford victorià i la basa en fets reals: uns documents no classificats d'un pacient que va recórrer a la hipnosi per superar la seva obsessió per les menors.

El nas de Mussolini
LLUÍS-ANTON BAULENAS
Proa
336 pàgs. 20 euros

Què porta una persona a assumir sense vacil·lacions la disciplina de partit? Què sent i com raona? Són qüestions al voltant de les quals gira aquesta obra de Lluís-Anton Baulenas que va guanyar el premi Sant Jordi 2008. L'acció se situa als anys vint i l'autor hi recrea la violència sindical de la CNT i els orígens del Partit Comunista, fets que vincula als intents, a Europa, d'assassinar Mussolini.

Amb ulls americans
CARME RIERA
Proa
252 pàgs. 17,50 euros

A través dels ulls d'un jove nord-americà, l'escriptora dibuixa un retrat irònic de la societat catalana. La trama policíaca i un rerefons de corrupció serveixen a Riera per bastir un relat divertit on ridiculitza la classe política i dona veu a la Catalunya *emprenyada*. La novel·la suposa un canvi de registre respecte a títols anteriors de l'autora com *Te deix, amor, la mar com a penyora* o *Dins el darrer blau*.

Els neons de Sodoma
XAVIER ALIAGA
3i4
144 pàgs. 18 euros

Si en el seu anterior llibre *Si no ho dic rebente*, l'autor feia una sàtira de la corrupció política i urbanística en un poble inventat del País Valencià, en aquesta nova novel·la (Premi Andròmina 2008) torna a situar els esdeveniments en el mateix poble imaginat i segueix fent crítica social amb grans dosis d'humor negre. La història arranca amb la desaparició de la imatge de Sant Roc de l'església del poble.

L'últim home que parlava català
CARLES CASAJUANA
Destino
202 pàgs. 20 euros

Sobre la tesi que mantenen els més pessimistes pel que fa al futur del català —que l'idioma desapareix perquè la gent deixa de parlar-lo—, l'escriptor Carles Casajuana construeix aquesta obra —entre la novel·la i l'assaig— que va guanyar el Premi Ramon Llull 2009. Un llibre que, com els anteriors de l'autor, conviden a la reflexió i no deixen indiferent el lector.

Narrativa completa (2 vol.)
MERCÈ RODOREDA
Edicions 62
2.224 pàgs. 75 euros

El 1965, l'autora de *La plaça del Diamant* firmava amb Edicions 62 un contracte per publicar les seves obres completes. Llavors tot just havia fet una novel·la i diversos contes, però la seva ploma seria prolífica. En el centenari del naixement de l'autora, l'editorial en publica la narrativa canònica, de la qual han sortit ja dos volums. En total seran sis toms, un amb les obres que Rodoreda va rebutjar.

Julià de Jòdar.

Noi, ¿has vist la mare amagada entre les ombres?
JULIÀ DE JÒDAR
Proa
152 pàgs. 17 euros

Julià de Jòdar pren el títol d'una cançó dels Rolling Stones dels 60 per aquesta nova novel·la on el protagonista, arran de la mort de la seva mare, es capbussa en els records, plens de malsons, i redacta una mena d'autoconfessió. L'obra és un encadenament de quaranta relats que són una mostra de la saviesa i el talent literari de l'autor de la trilogia *L'atzar i les ombres*.